

Derviš Sušić – podsjećanja (2)

Crtica o dr Milanu Stojadinoviću

Nadan Filipović

Na stranicama 28 i 29 „Parergona“ Derviš Sušić piše:

Poznato je kako je predsjednik JMO (Jugoslovenska Muslimanska Organizacija) dr Mehmed Spaho prijateljevao sa dr Milanom Stojadinovićem (dr Milan Stojadinović, predsjednik Vlade Kraljevine Jugoslavije od 24. juna 1935 do 5 februara 1939. godine, N.F.). Čak je i svoju stranku utopio u JRZ (Jugoslovenska radikalna zajednica). Na unutrašnjem planu podupirao je Stojadinovićeve pokušaje fašizacije zemlje, a na spoljnopolitičkom, orijentaciju Jugoslavije prema tadašnjoj Njemačkoj i Italiji. Toj orijentaciji sprva je kumovao i knez Pavle, pretendent na kraljevsku krunu. Kad se Stojadinović osilio i finansijski, a izgleda i u bračnim pitanjima stao na „kurje oko“ knezu, knez je odlučio da ga makne. Politički fon tog poteza (uklanjanja Stojadinovića) daleko je širi i složeniji nego što to može kao obavezu na se primiti bilješka ove vrste. Uglavnom, kneževom inicijativom, Stojadinović se našao u progonstvu, najprije u blizini jednog rudnika u Srbiji, a zatim na Ilidži, pored Sarajeva.

Na Ilidži je dr Stojadinović bio policijom i žandarmerijom potpuno izolovan. Mnogi su pokušavali da s njim dođu u kontakt, čak i Uzeir-aga Hadžihasanović, jedan od najbližih saradnika dr Mehmeda Spahe, ali nisu uspjeli. Jedini koji je uspio, bio je reis-ul-ulema Fefim efendija Spaho. Kako je udesio da u jednom trenutku smjene krugova agenata i žandarma, i to baš u trenutku kad je Stojadinović bio u šetnji po parku, naglo izbije iz kola, pozdravio se sa Stojadinovićem, izmijenio s njim nekoliko riječi, i dok su se agenti i žandarmi snašli, odjurio.

Sa Ilidže, Stojadinovića je knez Pavle, uz pomoć engleskih službi, prognao preko Grčke na Mauricius.

Komentar urednika:

Stojadinović je rat proveo na Mauriciusu, a 1946. godine odlazi u Rio de Janeiro, te nakon kraćeg zadržavanja putuje u Buenos Aires gdje se ponovo spojio sa svojom porodicom. Do kraja života je bio veoma uvaženi ekonomski i finansijski savjetnik pri vladi Argentine. Utemeljio je finansijski nedeljnik El Economista. 1954. godine susreo se sa Dr Antom Pavelićem i na tom sastanku su se dogovorili da ujedine i srpske i hrvatske snage u rušenju Tita i Federativne Narodne Republike Jugoslavije, s ciljem uspostave samo dvoje države - srpske i hrvatske. Ova dvojica „rušitelja“ Titove Jugoslavije umrli su ne dočekavši ostvarenje svog sna. Dr Ante Pavelić je umro 28. decembra 1959. godine u Madridu, a Dr Milan Stojadinović je umro u Buenos Airesu 26. oktobra 1961. godine. Njihov san se ostvario tek 1991. godine.{jcomments on}